

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-03-22

Diarienummer N164-0621/21

Handläggare

Åsa Lorentzi, Cecilia Kjellgren, Julia Allheim, Sanna Ihrfelt

Telefon: 031-365 38 62

E-post: asa.lorentzi@socialcentrum.goteborg.se

Samlokaliserat familjecentrerat arbete

Förslag till beslut

Socialnämnden Centrum beslutar att avbryta projektering av en fullt ut samlokaliserad familjecentral i Linnéstaden.

Sammanfattning

Socialnämnden Centrum föreslås besluta om att avsluta projektering av en fullt ut samlokaliserad familjecentral i Linnéstaden. Vid årsskiftet upphörde stadsdelsnämnderna och socialnämnden Centrum har nu övertagit socialtjänstens del i samverkan utifrån etablering av ny familjecentral i stadsområde Centrum. Under 2020 genomfördes en förprojektering av föreslagen lokal på Fjärde Långgatan 48. Lokalen visade sig behöva förändringar som skulle bli kostsamma och svår att anpassa för verksamhetens behov. De parter som ingått avsiktsförklaring kring etablering av en familjecentral i Linnéstaden beslutade att dessa lokaler på grund av kostnaderna inte var aktuella.

Såväl förskoleförvaltningen som socialförvaltningen Centrum ser behov av att utifrån nuläge och aktuella förutsättningar analysera och värdera var i stadsområde Centrum en eventuellt ny familjecentral bör ligga för att nå mest effekter i syftet att skapa jämlika uppväxtvillkor för barn. Förvaltningens bedömning är att den pågående projekteringen av familjecentral i Linnéstaden bör avbrytas då lämpliga lokaler saknas och då alla de samverkande parterna har nya omständigheter att ta hänsyn till. Arbetet med att utveckla olika former för samlokaliserat familjecentrerat arbete kommer att fortsätta.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Under 2020 genomfördes en förprojektering av lokalen av lokalförvaltningen som visade att lokalen inte kan anpassas till fullo utifrån de behov som finns och att de förändringar som krävs blir kostsamma. För stadsdelarna Centrum och Majorna-Linné beräknades en hyreskostnad på sammanlagt 412 000 kr per år. Detta baserades på en årshyra inklusive driftskostnader om 2549 kr/kvm och en totalhyra efter anpassningar för hela lokalen om 1,8 mkr/år. De ingående parterna skulle betala sina verksamhetsytor samt dela på gemensamma ytor. Parterna i avsiktsförklaringen beslutade utifrån detta att lokalen på Fjärde Långgatan inte var aktuell att gå vidare med för en familjecentral.

Socialförvaltning Centrum instämmer i den tidigare bedömningen och resultatet från förprojekteringen av familjecentral på Fjärde Långgatan 48, att en förhyrning av den lokalen skulle bli för kostsam.

Samlokaliserat familjecentrerat arbete är en generellt förebyggande och främjande insats och en form av social investering som kan innebära ekonomiska vinningar för staden i

långsiktigt perspektiv. Förvaltningen avser att fortsätta utveckla det familjecentrerade arbetet och fortsätta söka former för samlokaliserat arbete inom stadsområdet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Ett familjecentrerat arbetssätt (FCA) är en av de samverkansaktiviteter som prioriteras i Göteborgs Stad genom Plan för jämlik stad 2019–2022. FCA är både ett förhållningssätt och ett arbetssätt. Målet med FCA är att förbättra uppväxtvillkoren för barn och unga, bidra till att minska skillnader i livsvillkor och hälsa och att barn och unga ska lyckas i skolan. Barns rättigheter och familjers delaktighet är ett bärande förhållningssätt i FCA.

FCA skapar en struktur för samverkan mellan aktörer som har stor betydelse för barn och familjer. För de blivande föräldrarna och för de små barnen handlar det bland annat om mödra- och barnhälsovård, förskola, öppen förskola, bibliotek och socialtjänst. För äldre barn blir skolan, elevhälsan, primärvården, ungdomsmottagning med flera de centrala aktörerna. Civilsamhällets organisationer är också alltmer viktiga att samarbeta med för att nå en bredare del av dem som bor i området. Samverkan organiseras i mindre geografiska områden och bygger på flexibilitet så att olika familjer får del av arbetssättet. Arbetssättet bygger på att skapa generella insatser som är tillgängliga för alla och därigenom nå och träffa de som har störst behov av tidiga insatser. Arbetssättet är därmed bra för alla barn men gynnar speciellt de barn som har behov av insatser från flera aktörer.

Samlokaliserat familjecentrerat arbete kan skapa mer gynnsamma möjligheter till samverkan, men är ingen förutsättning för att arbeta familjecentrerat. Samlokalisering anses speciellt fördelaktigt för att nå ut till familjer med stora behov. Såväl förskoleförvaltningen som socialförvaltningen Centrum ser behov av att utifrån dagens förutsättningar analysera och värdera var i stadsområde Centrum samlokaliserat familjecentrerat arbete i form av familjecentral bör ligga för att nå mest effekter på syftet att skapa jämlika uppväxtvillkor för barn.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2021-04-13.

Ärendet

Socialnämnden Centrum föreslås besluta om att avbryta projektering av en fullt ut samlokaliserad familjecentral i Linnéstaden. Vid årsskiftet upphörde stadsdelsnämnderna och socialnämnden Centrum har nu övertagit socialtjänstens del i samverkan utifrån etablering av familjecentral i stadsområde Centrum. Samtliga samverkande parter är överens om att avbryta den pågående projekteringen av en familjecentral i centrala staden.

Beskrivning av ärendet

Samlokaliserat familjecentrerat arbetssätt

Samverkan inom det familjecentrerade arbetssättet (FCA) kan ske på olika sätt. En del av det familjecentrerade arbetssättet (FCA) för barn 0–6 år är att etablera fysiska arenor där familjer kan möta olika aktörer på samma plats och där dessa aktörer samverkar i gemensamma lokaler.

I Göteborg finns varianter av detta då fullständig samlokalisering inte alltid varit möjlig. Nedan beskrivs tre olika samverkansorganiseringar i Göteborg (siffrorna är från 2020):

- **Familjecentral – fullt ut samlokaliserad.** Alla basverksamheter deltar med hela sitt uppdrag i familjecentralens lokaler (finns fyra i Göteborg).
- **Familjecentral - alla fyra parter är inte samlokaliserade.** Någon av basverksamheterna (oftast BMM) hyr lokal för någon/några av sina medarbetare eller del av gemensamma ytor för vissa aktiviteter (finns sex i Göteborg).
- **Familjecentralsliknande verksamhet – strukturerad samverkan via avtal.** Utan lokal, men med alla fyra basverksamheter med (avtal, styrgrupp och aktiviteter, finns tre i Göteborg).

Hur man väljer att organisera samverkan har påverkan för vilken ekonomisk ersättning BVC och BMM kan få från VGR.

I en familjecentral ska fyra parter ingå: öppen förskola, barnavårdscentral (BVC), barnmorskemottagning (BMM) och föräldrarådgivare/förebyggande socionomer från socialtjänsten.

I stadsområde Centrum finns två delvis samlokaliserade familjecentraler: Sandarnas familjecentral och Draken i Johanneberg. På BVC Munkebäck arbetar en föräldrarådgivare från förvaltningen och en öppen förskola finns i Kulturhuset Kåken en bit därifrån, men det finns ingen formaliserad samverkan då det i dagsläget inte till fullo uppfyller kraven på familjecentralsliknande verksamhet. Ingående verksamheter önskar dock utveckla detta vidare till en formaliserad familjecentralsliknande verksamhet.

Bakgrund - uppdrag från stadsdelsnämnderna Centrum och Majorna-Linné

I slutet av 2017 beslutade SDN Centrum och SDN Majorna-Linné enligt likalydande yrkanden att ge förvaltningarna i uppdrag att undersöka lämplig lokalisering för ny familjecentral i centrala delarna av staden. Under 2018 arbetade stadsdelsförvaltningarna Centrum och Majorna-Linné enligt uppdraget. Vid halvårsskiftet detta år genomförde staden en omorganisation som innebar att förskoleverksamheten överfördes till

förskolenämnden. Det skrevs då en överenskommelse mellan stadsdelsförvaltningen och förskoleförvaltningen om att ingå i nyetableringen av familjecentral.

Första alternativet till samlokalisering var på Kaserntorget där Närhälsan driver BVC och BMM, men denna lokal bedömdes inte lämplig. Beslut togs att nyetableringen skulle gå vidare med en ledig lokal på Fjärde Långgatan 48, i enlighet med nämnduppdraget från 2018, och en avsiktsförklaring att etablera en familjecentral skrevs under av stadsdelsförvaltningarna Majorna-Linné och Centrum, Närhälsan Linnéstadens BMM och Närhälsan Linnéstadens BVC i november 2018.

Stadsdelsförvaltningen Majorna-Linné gjorde på uppdrag från sin nämnd en fördjupad kostnadsanalys av förslaget och stadsdelsnämnden beslutade att 2019 projekteringen skulle fortsätta. Vid samma tid togs även ett ärende upp i förskolenämnden där förskoleförvaltningen föreslog att avbryta projekteringen av ekonomiska skäl. Förskolenämnden gick inte på förvaltningens förslag utan beslutade att fortsätta projekteringen av familjecentral.

Under 2020 fortgick arbetet med etablering av en familjecentral i samverkan mellan de båda stadsdelsförvaltningarna, förskoleförvaltningen samt Närhälsans BVC och Regionhälsans¹ BMM. En förprojektering av lokalen på Fjärde Långgatan genomfördes av lokalförvaltningen. Projekteringen visade att lokalen inte kan anpassas till fullo utifrån behoven och att de förändringar som krävs blir kostsamma. Utifrån detta beslutade parterna i avsiktsförklaringen att inte heller lokalen på Fjärde Långgatan var aktuell att gå vidare med för en familjecentral i Linnéstaden och att därför söka vidare efter lokal utifrån gällande nämnduppdrag. Det fanns dock skäl att avvakta omorganisationen.

Nuläge

Vid årsskiftet upphörde stadsdelsnämnderna och socialnämnden Centrum har övertagit socialtjänstens del i samverkan. Socialnämnden Centrum omfattar stadsområdet Centrum som sträcker sig från Björkekärr i öster till Sandarna i väster och södra centrum som gränsar mot Mölndal, vilket medför behov av att på nytt värdera och analysera behov av mötesplatser och arenor där familjer kan mötas och möta olika aktörer.

En avstämning i mars 2021 med alla samverkande parter, förskoleförvaltningen, Närhälsans BVC och Regionhälsans BMM, visar att parterna är överens om att det finns flera skäl som talar för att avbryta den pågående projekteringen av en fullt ut samlokaliserad familjecentral i centrala staden utifrån tidigare nämndbeslut.

Det planeras inom VGR för ett inriktningsdokument för familjecentraler i regionen, som kommer att beröra alla kommuner. Inriktningsdokumentet avser att tydliggöra familjecentralens uppdrag och åtagande och kan därmed komma att påverka förutsättningarna för planering av nya familjecentraler i staden.

På Fjärde Långgatan finns en plats förberedd för att arbeta samlokaliserat mellan BVC, BMM och socialtjänstens föräldrarådgivare, något alla parter är eniga om att undersöka vidare med syfte att kunna gå in i ett samlokaliserat familjecentralerat arbete med dessa parter, dvs utan öppen förskola. Samt att undersöka förutsättningar för civilsamhällesorganisationer som en del av samverkan. I stadsområdet finns redan idag ett liknande arbete nämligen i Munkeback som parterna vill vidareutveckla och stärka.

¹ Närhälsans barnmorskemottagning har bytt namn till Regionhälsans barnmorskemottagning

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltningen Centrum ser behov att utifrån nuläge och aktuella förutsättningar analysera och värdera var i stadsområde Centrum en eventuellt ny familjecentral bör ligga för att nå mest effekter på syftet att skapa jämlika uppväxtvillkor för barn. Här behöver hela stadsområdet tas in i analysen och väga in så väl nybyggnationer som planeras som kan påverka var antalet barnfamiljer ökar i antal, socioekonomiska faktorer liksom förekomst och behov av mötesplatser för invånare i olika delar av stadsområdet. I det arbetet bör också kontakter tas med civilsamhällets organisationer som är eller kan vara en del av det familjecentrerade arbetssättet. Erfarenhet visar att genom dessa nås en del av de mest utsatta familjerna vilket talar för ett behov av att stärka detta samarbete som en del av det familjecentrerade arbetssättet.

Även förskoleförvaltningen gör en liknande bedömning och avser att föreslå förskolenämnden att avbryta pågående projektering.

Utifrån ovan beskrivning av bakgrund och nuläge är förvaltningens bedömning att den pågående projekteringen av en fullt ut samlokaliserad familjecentral i Linnéstaden bör avbrytas då lämpliga lokaler saknas och då alla de samverkande parterna har nya omständigheter att ta hänsyn till. Förvaltningen avser att fortsätta utveckla det familjecentrerade arbetet med hög ambition och fortsätta söka former för samlokaliserat arbete både genom att stärka redan befintligt arbete och söka nya möjligheter.

Socialförvaltningen Centrum

Michael Ivarson
Förvaltningsdirektör